

Farkas András

Per Piripócsón

I. rész

1. ének

Élt Piripócsón
Kantola Jónás,
Éltes, eszére,
Nyelvre magyar,
Tudta a törvényt,
Tudta a számtant,
Hogy mire menne,
Hogy mit akar –

Asszonya, mári,
Egykori gazdag
Gazda leánya,
Szívre szerény,
ő sose kérte,
Kapta a Jónást,
Ezt a bikányi
Fürge legényt,

És a leányuk,
Mári, a lelkem,
Drága virág a
Rózsa tövén,
Szép haja szőke,
Arca piruló,
Nagy szeme kéklő,
Gőgre kemény,

És Piripócsón
Tudja az elnök
És a világ is
Tudja nagyon,
Kantola Jónás
Jó, ügyes ember,
Érti a módját,
Ott a vagyon –

Ugrik a fillér
És a forint is,
Hogyha a Jónás
Rájakiált,
Hogyha a hangját
Messze ereszti,
Elmenekül és
Fúj a halál –

Sorba rőfögnek
Ólban a disznók,
Rendre tejelne
Két tehene,
Száz az a tyúk is
Két kakasára

És a szakajtó
Tojva tele –
Kantola gazda
Tudja, ha gúnyát
Kérne esetleg
Mári, a lány,
Elmegy, a várost
Körbeszaladja,
Szórja a pénzt a
Látszat okán,

És a leány szép
És kivirulva
Érzi magáról,
Hogy mit akar,
Mint csak az apja,
Nyelvre, eszére,
Hitre, egyébre
Büszke magyar.

2. ének

Farral a szomszéd
Bakteli Pál és
Csendesesen élő
Nyája lakik,
Dolgozik, izzad
ő, felesége
És fia-fattyá
Alkonyatig –

Bakteli Pálnak
Nincs rigolyája,
Némi keserve
Lenne, fia
Van, no de még sincs,
Benn van, a város
Szívta magához,
S járna haza –

Kell is a pénz! A
Gyárban a munka
Jól fizet és a
Nyurga Pali
Hozza a vastag
Ezreseket már,
Hozza, kupertán
Zárva, teli –

Bakteli Pálnak
Rézi a csendes,
Jó felesége,
Hallgaton
Tűri a férjét,
Száz rigolyáját,
Túrja a földet,
Nő a vagyon.

Bakteli Pálnak
Néha a szája
És keze eljár,
Szidja nejét:
Hogy belebotlott

Lábam a ködbe!
Hogy habarodtam
Én tebeléd?

És hogy a néma
Átok a zsindelet
Egy kicsi házon
Nem veti fel,
Hagyja az asszony,
Hagyta urát és
Bárhova kapna,
Meg se felel,

Tudta, valónak
Tudta a harcot
Apja meg anyja
Közt a legény,
Várta, hogyan lesz,
Várta, mivé lesz,
Nézte szegényt,

Pénteken este,
Hogy hazajött a
Városi népből,
Mint a kutyák,
Leste-figyelte,
Fülre hegyezve
Vette a pletykát,
Mint a csudát –

3. ének

Egyszer a község
Új irodáján
Kantola Jónás
Pálra kiált,
Úgy, tekerősen,
Mint aki tréfál,
Mint aki cifráz:
Hallod-e, Pál,

Itt, ez a két kert
És a kerítés
Azt mutogatja,
Híjja vagy
És az enyéme
És tefelóled
Volna a híjja,
Így a' bizony!

– Ejnye, ne mond már! –
Bakteli nyögné –
Mondd, hol a híjja,
Hol te veszed?
Kantola rávág:
Néztük, a térkép
Mondja-mutatja:
Ölje veszett.

– Néked az egy öl?
Honnán a jóját!
Mert a kerítést
Még az apád

Húzta apámmal
És hogy azóta
Senkise vitte
Erre-odább!

– Menj be, a titkár
Meggmagyarazza,
Hogyha nem érted,
Majd gyere át,
Majd bemutatnám,
Merre kerítsünk,
Merre javítsunk,
Ott a garád!

Bakteli Pálnak
Gondolatára
Véres egekkel
Szállt a sötét,
ő a magáét
El sose hagyja,
Az meg akarja
Most az övét!

És hazament, a
Nyurga haragnak
Korma az arcát
Köpte teli,
Ekkora szégyen,
Ekkora gazság,
Ilyen a szomszéd?
El se nyeli!

Csapta az ajtót,
Dobta kalapját,
Fújta a mérget
Bakteli Pál,
Szégyen a szégyen,
És a haragnál
Jobb, igazabb a
Föld, a halál!

4. ének

Bakteli Pál is
Hogy lecsitulna,
Rézi, az asszony
Kérdezi hát:
Merre haragszik,
Mít tehet érte,
Mért betegíti
Itt, ma, magát?

– Honne! – Dohogta
Férfi-dühével,
Úgy, beszakadtan
Bakteli Pál:
Itt ez a szomszéd
Farral, a lépcsőn,
Ott, a tanácsnál
Rámkiabált,
Mert a kerítés,
Ott, a sövény a

Kertje tövénel,
Rossz helyen áll,
Én tologattam
Össze-ha-vissza,
Tolvaja lennék,
Bakteli Pál?

Persze, ravaszság
Minden, a góbé
Tudja, belémköt,
Majd egekig
Fűti a dolgot
Hivataloknál,
Addig-ameddig
Perlekedik,

Így a tekintély
Nő, noha pénz kell
Ehhez, élémegy,
Nő a harag,
Néki megéri,
Vesztemen éled
Kajla örömmel,
S állva marad,

Állva marad, mert
Győzni szeretne
És a hatalmat
Elnyeri majd,
Mert közügyekhez
Ért, kibeszéli
S lesz körülötte
Lárma-zsivaly,

Egy öl a híjja,
Mondja a puccos
Kantola Jónás
S néz lefelé,
Rám, hogy az orra
Túrja az arcom
Mert az az egy öl
Mind az övé,

Bort ide, asszony!
Mert a gutának
Máma, ha holnap
Itt a helye! –
Rézi, a párja,
Önti a vinkót,
Önti serényen,
Egyre bele –

5. ének

Addig a szomszéd,
Kantola Jónás
Képzletével
Gondokon át
Lépve futott már
Megtudakolni,
Fejbeli Jankót,
Régi komát.

Fejbeli Jankó
Volna az elnök
Megközelítő,
Jó rokona,
És ha ígérnek
És meg is adják,
Vissza nem adná,
Nem, de soha –

Fejbeli Jankó
Volna az elnök
Megközelítő,
Jó rokona,
És ha ígérnek
És meg is adják,
Vissza nem adná,
Nem, de soha –

Fejbeli Jankó
Hallja, segítség
Kéne az ügyhöz,
Érti hamar,
Egyre kezet ráz,
Hümmög, igézi
Kantola Jónást
Sápot akar –

„Hogyha az ügyhöz
Jó rokonomnak,
Elnöki bátyám
Jó szava kell,
Még ma beszélek
Néki felőled,
Közlöm a dürgést
Nagy fejivel –

ő ha kiadja
Azt a parancsot,
Ott a tanácsház
És iroda,
És ha a cél szent,
Kantola Jónás
– Itt a segítség, –
Eljut oda!”

Kantola Jónás
Nagy sunyisággal
Sejteti még az
Összegeket
És tudatossá
Téve a dolgot,
Azt – csavarintja,
Merre mehet.

Fejbeli Jankó
Tartani titkát
Kantola Jónást
Esketi meg,
S Kantola gyorsan
Adja az esküt,
Pénzt csak ígérne,
Adna hitet,

Fejbeli Jankó
Rusnya gerinccel,
Néma marékkal
Lengeti még
Azt, ami ingyen
Volna a földön,
Nyelve fölött a
Szár az ígét.

6. ének

Fejbeli Jankó
Fejbeli Mátyást
Nagy vacsoránál
Ülve leli,
Mert ez a Mátyás,
Helybeli elnök,
Egy-falat-étvágy
Szája teli.

Fejbeli Jankó
Kérdi: Te, Mátyás,
Kantola Jónás
Felkeresett,
Kertje, kerítés
Volna vitája
Bakteliékkal,
Nem nagy eset –

Mintha a térkép
Kantola Jónást
Tolva-segítve
Adna ötlet,
Bakteli Pálnál
Kellene visszább-
Menni, esetleg
Módja lehet?

Kantola zsémbes
Gazdag, a jószág,
És a rokonság,
Embered is,
És ha az elnök
Rendet akarna,
Érted-e Mátyás,
Merre segíts?!

– Most vacsorázom.
Adta a választ
Fejbeli Mátyás.
– Hivatalom
Nemde, nem itt van?!Reggeli órán
Ott, a tanácsház –
Tudva vagyon?

– Persze, valóban.
Fejbeli Jankó
Görnyed a szóra,
Visszafarol:
– Ámde, ha sürgős,
Jobb, ha tudod ma,
Holnap elérted

Majd valahol.

– Menj az utadra!
Mind, az egész nép,
Itt, Piripócs is
Tudja, hogy én
Nemcsak az elnök
Képe ha lennék,
Mint a családfő
És homogén –

Részre se hajlok,
Erre se nézek,
Arra se látok,
Döntök azért,
Mert van az érdek,
Menj, ne vadíts meg,
Menj, hazalódulj,
Macskapecér!

7. ének

Bakteli Pálné
Nagyhuhogónét
Kéri: Te, Örzse,
Jó rokonod
Néked a titkár,
Hogyha tehetnéd,
Hogyha a Jónást
Szóbahozod!

Mert az a szomszéd
Kerge, bolondoz,
Dörgi nekünk, hogy
Bűn a garád,
Épp a határnál
Lopjuk a földjét,
Lopjuk a földje
Vége-farát!

Én nem akarnék
Perbeszaladni,
S még mielőtt a
Méreg elönt,
Döntsön a község
Úgy, hogy a két kert
Jól van, ahogy van
Minden időn!

Nagyhuhogóné,
Mint okos asszony
És aki tudja,
Honnan a szél
Zsákja, hová tart
Bakteli Pálné,
Merre kiálthat,
Merre beszél:

– Mondod a szót és
Egyre nem értem,
Kantola Jónás
Mit keres itt?
Bakteliné sír:

Négyszöglet, vagy
Mást, de biz engem
Megkevesít!

Még az apámék,
Kantola csendes
Apja közösben
Tette oda,
S most vita tárgya
Az, mi sosem volt
Senki vitája,
Bűne, soha!

Nagyhuhogóné
Gondol előre,
Kantola Jónást
Látja szeme,
Medkkora szája,
Gőgje az elnök
Atyja-fiának,
Vív-e vele?

Szól is azonnal:
Itt, Píripócson
Annyi a sár és
Annyi a gaz,
Óvatosan lépj,
Hogyha haladni
És meg is élni,
Élni akarsz!

8. ének

Kantola Jónás
Ölnyi panasszal
Hívta tanácsba
Bakteli Pált,
Nemcsak a hangja,
Még a papírja,
Rajta az írás
Is kiabált:

– Úgy a', hogy engem
Megkeserítsen,
Persze szeretné,
Hogyha nekem
Fogyna a kertem,
Dólne a házam,
S nékem a végén
Semmi legyen!

Írta a titkár,
Mert hogy az ilyen
Nagyravalókat
ő vezeti,
Írta, a homlok
Ráncai közt is
Tudva-belátva,
Hogy mi, ki, ki.

Bakteli Pálnak
Bajsza alól a
Szesz szaga, száraz

Szárnya csapott
Mélyen alá az
Indulatokból,
Szidva a sorsot,
Ezt a napot:

– Bárki fiába
Így belekötni!
Én a kerítést
Ott, a helyén
Már pulya-korban
Láttam, a szomszéd
Tudja a módját,
Mennyi enyém –

És a garád is
Hogyha a tüske
Szúrja az ujját,
Nyírja meg ott!
Verje az Isten,
Verje a földbe,
Hogyha megérte
Ezt a napot!

Írta a titkár
Ezt is, amazt is,
Hű is az írás,
Tiszta nagyon,
Ennyi a birtok
Itt meg amott is,
Mennyi kerítés,
Mennyi vagyon?

Majd bonyolultnak
Látva a kérdést
Gépbe citálja
Még a szabályt,
Döntsön a bíró,
Menjen odáig
Kantola Jónás,
Bakteli Pál –

II. rész

1. ének

Ünnepi gúnyát
Húzza magára
Kantola Jónás
Útnak eredt,
Mert Csudavárban,
Ott van a járás,
Ott van a bíró,
Ott a terep,

És a rokonság
Díszvirága,
Kantola Dávid
Elhiszi majd,
Mennyi erő kell,
Mennyi erővel

Kellene győzni
Itten a bajt,

És van az ügyvéd,
Róka-Ravaszdi,
Két szemüveggel,
Két agya van,
Tudja a törvényt,
És a hibázót
Rendre kijátssza
Úgy, okosan –

És ha a Dávid
Majd közelíti
Szóval-izével
Azt, aki dönt,
Gyersze, siessünk,
El ne szalasszunk
Semmit, a győzés
Múlhat időn!

És hogy az asszony
Felcsücsörített,
Mert hogy a bankó
Itthon a jó,
Kantola Jónás
Ráripakodva
Szólta okítva:
Arra-való!

És hogy a tervnek
Tett csak a vége,
Kantola Jónás
Csak fizetett,
Bélyeg, az ügyvéd
És a leírás,
Szórta a zsíros
Összegeket,

Dávid ígérte,
Hogyha az így van,
ő is igenli,
És ha lehet,
Megközelíti
Régi komáját,
S búvik a zsákból
Gyorsan a szeg –

És Csudavárból
Kantola Jónás
Nagy bizalommal
Menne haza,
Ott ragyogott már,
Ott, a szemében
Gőgje, tudása,
Szent igaza –

2. ének

Szürke Egérné
Bajszos Amálka
Futva kereste
Bakteli Pált:

Majd kiokítom,
Kell-e kerítés
És hova menjen
Bakteli Pál,
Most tekerődzik
Madzag a torkán,
Most nyit a banda,
Most nyit a bál!

Bakteli Pálnak
Rézi a lelke,
Szinte lökötten
Kérdi tovább:
– Mint, hova mondott
Még az az átok,
Mondd, ha tudod még,
Újra szavát!

Szürke Egérné
Bajszos Amálka
Mondta tovább és
Pillogatott,
Mint aki várna,
Hátha a pár szó
Adna a Pálnak
Gondolatot.

– Hát sose nyugszik –
Nyögte ki végül
Minden igéjét
Bakteli Pál.
– Pénze a pejva,
Szórja, ha itt nem,
Majd Csudavárban
Jól lepipál!

Szürke Egérné
Bajszos Amálka
Adta alája
Jól a lovat:
– Nagyuhogóné
Bátyja, a funkci
Nagy Csudavárban!
Vágd ki magad!

S mint aki ménkűt
Nyelt vala, gyorsan
Fogta a fejszét
Bakteli Pál,
Ment a kerítés
Szöglete mellé
Köpni dühöngve
És kiabált:

– Elmegyek én is
Addig-ameddig
Kantola Jónás
Szórja a pénzt,
És ha nekem csak
Csepp igazam van,
Majd igazam lesz,
S kész az egész!

3. ének

Kocsma se zengett
Századok óta
Így Piripócscon
És a falu
Tudta, ki, hol, mért
És mire volna
Visszamenőleg
Tiszta tanú –

Fejbeli Jankó,
Kantola Jónás
Icce-komája,
Tudta nagyon,
Kit mire kér meg,
Bakteli Pált is
Mekkora szóval
Sújtja agyon –

Kantola Jónás
Asszonya, Mária,
Lőcshadarónak
Lánya, a jajt
Sírja, tetézi
Fáérje haragját,
És ahogyan bög,
Szüli a bajt.

Bárha az elnök
Tudta, a kocsma
Új vezetője
Érti jogát,
Még odasúgta
Néki az ordrét,
Nem halogatta
ő se tovább:

– Hogyha a két had
Itt verekedni
Merne, figyelje,
Merre ki üt,
És ki az első,
Hány sebesült van,
Hogy ki, mit ordít
Itt s egyebütt –

És az Italfő
Szólna, a rendőr
Már idenézhet
Gyakran, akár
El se sietne
Innen, a rend itt
Fontos, a köznek
Kárja a kár –

És Piripócscon,
Mint a tatárok
Hadrakelésben,
Zajgat a szó,
Félve figyeld hát
Képzeteddel
Fel Piripócsig,

Jó utazó,
Este a villany
Fényeinél nem
Esznek a népek
És a sötét
Éjszaka álma
Már nem a tévé
Bujtogatása,
Minden egyéb –

4. ének

Jött az idézés,
Jött Csudavárból,
Küldte a bíró,
Posta se rest,
Ott a kisasszony
Küldi az egynek,
Küldi a másnak,
Úgy, egyenest –

És a „kisasszony”
Ismeri szörnyen
Ennyi levélnek
Ennyi becsét,
Rajta az írás,
S nagy bizonyíték
Rajta, lilával
Ott a pecsét.

Kantola Jónás
Vette az írást,
Tudta, mifajta,
Nézte, övé,
Felperes ő és
Vágta fejével:
Enne a rosseb,
Mínd, de belé!

Senkise tudta,
Asszonya, Mária,
Lánya, a Mária,
ő se talán,
Ekkora átok
Merre kaszálna,
És ki segíthet
Háza baján.

El ne felejtjük,
Kantola Jónás
Telke nyugatnak
Állta magát,
Bakteli Pálé
Persze keletnek,
Ámde a játszma
Folya tovább!

Bakteli Pálnak
Épp e napon már
Hajnali órán
Fájt a feje,
Dünnyögi módon
Vette a postát,

S mondta: A dögség
Esne bele!

Rézi a száját
Nyitva-felejtve
Nézte-kutatta
Férje-urát,
Mert aki olvas
És beledünnög,
Meghabarodna
Leghamarább.

Gondol előre,
Vissza, a Palkó
Gyermeke, szíve,
Hátha neki
Kellene szólni,
Hátha megéri,
Most, hogy az apját
Még szereti.

5. ének

ős-Csudavárban
Ott van a járás,
Ott van a bíró,
Hallja a szót,
Ott a kerítés
Rossz helyen áll és
Ott a garád is
Durva bozót,

Mondja az ügyvéd,
Róka-Ravaszdí,
Rém nemes-ember,
Szinte lever:
Árnyaz a szomszéd,
Négyszögölenként
Éppen alig nő
Földi eper,

És ha keletről,
Hajnali órán,
Csak gyerekésszel
Feljön a Nap,
Ott van a szomszéd
Háza, a kertünk
És az egész ház
Fényt sose kap,

És ha a tisztelt
Alperes érti,
Hogy mi a kérdés,
Úgy tegye át
Azt a kerítést
És legyen újra
Nyírva a szörnyű
Tüske-garád!

És egyebekben
Mégköveteljük,
Hogy kifizessen
Összegeket,

Mert hogy a bélyeg,
Perhez a költség
És a kiszállás
Ennyi lehet –

Hallja a hangot
Félig az ájult
Bakteli, mintha
Veszne feje,
Sorra nyüzsögnek
Benne a szólás
Kínjai, lelke
Telve-tele,

S hallgat. A bíró
Kérdi: A perben
Ön bizonyára
Tudja jogát?
– Tudja a rosseb!
Bakteli mozdul
És a fejével
Ránt: Mi a vád?

És hogy a bíró
Nem tud ítélni,
Kell a szakértő,
Mérnököt ad,
Majd aki menne
Mérni a kertet
És kitanulni
Vélt jogokat.

6. ének

Így van a végzés,
Adta a bíró
És az a mérnök
Megjelenik,
Szólna, a perrend
Küldte, a téma
Éppen a térkép,
Négyszögölig –

Kantola Jónás
Büszke pofával
Egyre szavalja,
Felperes ő,
ő, aki kérte
Ezt a kimérést,
Annyi igénnyel
Állna elő,

Hogyha tehetné,
Itt, ma a mérnök,
Mérje a kertet,
Mérje tövig,
Bakteliét is
Mérje, időből
És ama pénzből
Sokra telik –

Bakteli Pálnak
Fáj ez a lárma,

És ahogy érti,
Sérti is őt,
Hát hadonászott
És kiabálva
Zúgta a mérnök
Orra előtt:

– Mindig a pénzen,
Mindig a másén,
Mindig a gőgön
Jár az esze,
Most kitudódik,
Kell-e a földdel
Játszani ilyet,
Érdemes-e?

És gyülekeztek
Innen is, onnan,
Csendes ürüggyel
Furcsa hadak,
Fejbeli Jankó,
Nagyhuhogóné
Jött, de mögöttük
Lomha csapat,

Látta a mérnök,
Mekkora vésznek
Nézhet elébe,
Visszavonult,
Kell az a térkép,
Ott, a tanácsnál,
Itt ez a mérés,
Így, bonyolult –

S még mielőtt a
Nagy piripócsi
Ég-vetemülés
Adna jelet,
Szedte a lábát
Gyorsan a mérnök,
S látta a mennyet
Lépte felett.

7. ének

Kantola Jónás
Nyúzni szerette
Volna, megölni
Azt a galád
Mérnököt, ott, a
Szürke teremben,
Mert fecsegése
Adta-okozta
Néki baját,

Még le is írta,
Mért, hogyan érti,
Hogy nem adósa
Bakteli Pál,
Két szeme gúvad,
Melle behorpad,
Borda bicsaklik,
Lelke zihál.

És az az ügyvéd
Tátja a száját,
Róka-Ravaszdí.
Doktor is az?
És amit ő hisz,
Ott az a négyszög,
Ölnyi valóság,
Mind nem igaz?

Kérte a bíró,
Lenne egyébként
Még bizonyítás;
Volna neki?
Forr az epéje,
Duzzad a mája,
Menne a Pálnak,
Vér veri ki,

Mekkora szégyen,
Hogy nem ítélik
El sose ezt a
Nyalj-bele Pált,
Mert a kerítés
Úgy van, ahogy van,
Régen, ahogy volt,
Úgy a szabály!

Mennyi a költség!
Hogyha az asszony
Rendre kiszámol
Mindeneket,
Elkiabálja
És faluhosszat
Tudja a népség,
Mit teheteett!

És a segítség?
És a rokonság?
Ennyi a sok szó
Száz ereje?
És a tekintély
Ennyi sumákkal
És gatyá-jajjal –
Volna tele?

Felmegy a nagy-nagy
Istenig, onnan
Kéri a jussát,
Elmegy oda!
Fújta-dadogta
Zsémbe-haragját,
Mint aki robban
Most, ha soha.

8. ének

Bakteli Pálnak
Csendes-ijedten,
Némileg enyhén
Járt az esze,
Lesz-e a költség
Így vagy amúgy az

Eddigieknek
Kétszerese?

Néki az írást
Megmagyarázták,
Hogy mit ígér a
Mérnöki rajz,
Azt se kutatta
Már, hogy a kertben
Volt-e kerítés,
Mennyi igaz,

Nézte a böszült
Kantola Jónást,
Nézte meg oldalt,
Nézte körül,
És ahogy izzadt,
És a veríték
Verte a képén,
Már nem örült,

Forrt az agyában,
Hogy valahogy még
Tennie kéne
Itt valamit,
Hátha a jó szó,
Hátha a jó bor
Ennyi nyomástól
Megszabadít,

Hátha a szomszéd
Már nem a habját
Túrva csitul majd,
(Kapva köszön)
És ha idővel
Felnevet egyszer
Ott, a magasló
Krumpli-közön,

És ez az asszony
És az a lány is,
Persze, a Mária,
Jön, na, nevet,
Hangosan, úgy, mint
Asszonyi népség,
Bamba haragvás
Gőze helyett,

És az ítélet
Szép szava közben,
Lopva-szerényen
Félre-lesett,
Hátha a mérges
Kantola Jónás
Rája lesandít
Egy-keveset –

Semmise történt,
Csak köszörülte
Sokszor a torkát
Bakteli Pál,
Másik a száját
Rágta dühében,

Mert a világban
Lenni muszáj.

III. rész

1. ének

Bakteli Pálnak
Nagy fia, Palcsó,
Tudta a döntést,
Írta tehát,
Kantola Mária
Jönne a város
Legközepébe,
Hogy kibeszélné
Véle magát,

Régi a vágya
És ez a szörnyű
Baj, ha fokozná,
Kéri tehát,
Hogy ne veszítsen
Semmi időt és
Jönne, ne várna
ő se tovább.

Persze, az írás
Nem hazament, a
Munkahelyére,
S Mária szaladt
Rögtön a hírrel,
Anyja elébe,
Hogy mi a nagy gond
Szíve miatt –

Várta a hívást
Régen; az apja
Lánya ügyéről
Mit se tudott,
És Pali elment,
Nem magyarázta
Akkor a fájó,
Ordas okot –

Mert hogy a Mária,
Akkoriban még
Bakfis, a lelkem,
S nem szeretett,
S most, a veszélyben
Tudta, hogyan kell
Nézni a férfit
És az eget,

Kantola Jónás
Asszonya rögtön
Fogta a baljós,
Nagy levelet,
Lőcshadaróné
Volt az a támasz
És odafordult
Szíve helyett –

Lócszadaróné
Mondta: Badarság!
S állt a megoldás:
Dobd ki hamar!

Bakteliné a
Névre, vagyokra
S erre a lányra
Törni akar!

Fejbeliné is
Zúgta: A fattyú
Támad, a semmit
Fújja nagyon,
És ha az apja,
Tudnivaló, rossz,
ő csakis olyan,
Persze, bizony!

2. ének

Lócszadaróné
Büszke Egérmé
Bajszos Amálkát
Fogta fülén:
Ej, mit akarhat
Innen a Palcsó,
Kurafi, golyhó,
Vézna legény?!

Hány sunyiságot
Él ez a furcsa
És kelekótya,
Plundra-család,
Így kitalálni,
Így levelezni,
Mint csak az apja,
Alja, galád!

Büszke Egérmé
Bajszos Amálka
Vitte a lármát,
S Bakteli Pál
Majdani özvegy
Asszonya, hosszan,
Mint a kísértet,
Csak kiabált:

– Egy nyavalyába!
Csak kitalálták
ők, a gyehennák,
Ezt a mesét!
Messzi a város,
És ez a Palcsó
Máshova is jár –
Kósza beszéd!

Templomon innen,
Templomon is túl
Száj hadakozta,
Mint az imát,
Két had, a Mária

És Pali nyája
Csak tanakodva
Vitte tovább:

Még hogyan is ne!
Késhegyig úzik,
Kergetik egymást
Két öregek,
Itt meg a szívről
És szerelemről
Szólnak a völgyek
És a hegyek?!

S pénteken este,
Hogy hazajött a
Városi Palcsó,
Anyja elébb
Nagy vacsorával
Várta, kitette
Majd a fiának
Szíve felét:

– Hallom, a Mária
Mondta, hogy írtál
Néki a héten
Egy levelet?
– És ha megírtam?
Bakteli Pálné:
Nincs ravatal még?
Összeesett.

3. ének

Bakteli Pálnak
Sokba került az
Asszonyi testben
Összeesés,
Szólt a fiának:
– Ejnye, hogyanhát,
Ennyi eszed van,
Ennyi kevés?

És hogy az asszony
Félig ocsudva
Kerge fiára
Rájatapadt:
– Ekkora szégyent,
Ekkora tuskót!
Szórta a vádló,
Vad szavakat.

Ám a fiában
Mintha gyehenna
Volna, egyébként
Állva maradt
S nézte a lengő
Képzeteivel
Azt, ami nem szállt,
Egy madarat.

– Szólj, te, ha szólnak!
Mondta fiának
Indulatával

Apja, idős
Bakteli Pál is:
Ekkora gonddal,
Ekkora tettel
Itt ne körözz!

Hogyha a lánnyal
Gondolod, úgy, jó,
Nékem a játék
Fittyfene csak,
Ám ha a mennykő
Erre találna
És a fedélbe
Itt belesap?

És a fiúnak
Nem szeme rebben,
Hangja, de tisztán
Hallani ki:
– Majd ha a Mária
Szól, legyen, úgy lesz,
Elveszem akkor,
Elhíheti –,

S mint aki részeg
Volna a szótól,
Mint aki érzi,
Hogy joga van,
Nézi az anyját,
Nézi az apját,
Szólna nekik még:
– Nincs igazam?

Visszamegyek, mert
Nékem a város
Adna nagyobb fényt,
Gondolatot,
És ha a Mária
Majd odaírna,
Rögtön – ajánlva –
Hírt is adok.

4. ének

Másnap a rendőr,
Hogy kiheverte
Éji csipáját,
Esteli hét
Óra tövében
Hallja a részeg
Kantola Jónást
És az igét,

Délben a Mária
Ült fel a buszra,
Cédula közli,
Hogy hova ment,
Mit lehet itt most
Tenni, a rendőr
Tudja, mikor, mi,
Mit se jelent,

Hát biz'a furcsa,

Mári, az asszony,
Vagy csak a lánya
Ment vala el?
Kantola Jónás
Vitte a testét,
Vitte a lelkét
Mérgével –

Fejbeli Jankót,
ősi komáját
Kérte-kutatta,
Lenne tanács:
Ment a fiúhoz,
Ment el a lánya,
Mit kap az onnan,
Hány fogadást?!

Fejbeli Jankó
Hívta az asszonyt:
Jer, te bogárkám,
Most gyere be,
Mondhatod itt, most,
Járhat a tisztos
Női kereplőd,
Értheted-e?

És az az asszony
Érti, vihogva;
Mondja azonnal:
Több az eszük,
Mint ami itt van,
Ellopakodtak,
Mert a falunk már
Ennyire szűk –

– Hallja, komám, az
Asszony a végít
Csapja a szónak,
Jóra szaval,
Bárhova futnánk,
Ott, az a város
Egymilliónyi
Szénakazal,

Meg se találja,
Bárhogy akarja,
Meg se kísértse,
Majd hazajön!
S kantola Jónás
Tépte bajuszát:
Ó, öreg Isten?
Ó, nagyidóm!

5. ének

Már negyedik nap
Fútt a kanász a
Tülköt, a birkák
Mentek előbb,
Majd a tehénnel

Ment ki a pásztor
Járni a tágas,
Nagy legelőt.

Mári sehol még,
Ám hogy a posta
Hozta az újabb
Kis levelet,
Kantola Jónás
Szája kicsorbult,
Néma maradt az
Átka helyett.

Állt a levélben:
Kantola Mária
És az az ifjabb
Bakteli Pál
Férfj-feleség és
Senki rokonság
Nem tudakolta,
Új a szabály?

Bakteli Pál is,
Már öregebbik,
Kapta a hírt, hogy
S mint megesett,
Lökte az írást
Rézinek is, hogy
Sírjon a kölykén
Egy keveset,

Nem kiabálta,
Hogy mi ne légyen,
Azt se, mi volt, mert
Mit tehetett,
Nézte a szomszéd
Porta felől a
Régi kerítést
És az eget,

Várta, akárki
Jönne, de nem jött,
Nagyhuhogóné,
Bajszos Amál
Most kimaradt, hogy
Szóval etesse,
Rézit, az asszonyt,
Bakteli Pált,

Fájt neki, rendjén
Fájt, hogy az égen,
Templomi tornyon
Fény ragyogott
És nem esik le,
Semmi sehonnan,
Senkise kérdez
Célt, se okot,

Látta az arcok
Színe-rogyását,
Majd a vasárnap
Jön s a misén
Nagy sunyisággal

Pergetik, ő majd
Visszasunyít, hogy:
– Bánom is én!

6. ének

És ötödik nap
NBagyuhogóné
Lőcsaharónét
Hívta nagyon:
– Hát ez a máí,
Rongy fiatalság!
Én a hitem már
Abbahagyom!

Jössz-e te, hívtak?
Mit lehet itt most
Mondani; menni,
Menni muszáj,
Két deli szomszéd
Jól figurázza,
Kantola Jónás,
Bakteli Pál –

– Mit tol a Jónás?
Azt a kerítést!?
Mondta nevetve
Bajszos Amál,
Bakteli Pál meg
Mennyi bakot lő,
És ha kanál van,
Mennyi kan áll?

Fejbeli Jankó
Úgy fizetett a
Kocsma legalján
Féldeciket,
Mert bizonyított,
Mennyire érti,
Hol, mire szolgál
Száz etikett,

Fejbeli Mátyás
Hívta tanácsba
Kantola Jónást,
Bakteli Pált,
Adna a téesz
Ezt is, amazt is,
Mert hogy a szándék
Messze pipál,

S meghagyaték az
Asszonyi népnek,
Semmi valótlan
Szó ne legyen,
Nincs a haragnak
Új veteménye
Nagy Piripócson,
ősi helyen –

Felkeresék az
Iskola táját,
Lenne az ének,

Szép-gyönyörű,
Mert hogy a lagzit
Fonja középre,
Mint a virágot
Égi derű –

És aki hallgat,
Majd igazat szól –
Mondta az elnök
És elüzent,
Vágjanak annyit!
És Piriócson
Senkise bődült
Fel hevesen –

7. ének

És tizedik nap
Gyűlt az ajándék
Kantola Mária
Lába előtt,
Bár be se várta
Régi szokásnak
Megfelelően
Azt az időt,

És ugyanekkor
Gyűlt az ajándék
Bakteli Pálnál,
Pérez meg egyéb,
Rézi, az asszony
Fújta kevélyre,
Pulyka-hegyesre
Büszke begyét.

És a rokonság
Szóvalanul is
Tudta, mi lenne
Itt a szokás,
Hogy türelemmel
Kell kiviselni
Bármi kegyetlen,
Földi csapást.

Szürke Egérné
Bajszos Amálka,
Várta a paptól,
Volna kegyes,
Össze, ha adna,
Persze titokban
Ezt a mihaszna
Párt, a jegyest –

És a tanácsnál
Téma se volt, hogy
Mária az ősszel
Áttelepül,
S Kantola Jónás
Márral együtt
Itt marad, itt majd
És egyedül –

Kantola Jónás
Azt a kerítést
Látja naponta
És a garád
Háta mögötti
Részen a násza,
Bakteli Pál, a
Néma barát –

Rézi a láncát
Küldi, ha Mária
Engedi, hordja,
Hordja a lány,
Jól fog az állni,
Tiszta-fehérben,
Vastag arnylánc
Mária nyakán –

És a titokról
Senki se szólt, hogy
Mennyi világ volt,
Hány per előtt,
Hogy csak a vak sors
Így cicomázta
Fel nevetésre
Ezt az időt!

8. ének

Felkacagott a
Szombat az égen,
Földön a békés,
Nyári vidék,
Várta, hogy itt a
Lagzit a Mária,
Bakteli Palcsó
Végbevigyek.

Két faluvégen
Járta a fáma,
Járta-bokázta
Át a falut,
Míg nem a népség
Többje, közömbös
Lét facsarója,
El nem aludt,

Kantola Jónás
Nyurga üveggel
Ülte az asztal
Balra-felét
És vele násza,
Bakteli Pál is,
Két szeleburdi,
Büszke cseléd.

– Hallod-e, nászom –
Fogta le Jónás
Pálnak a lelkét –
– Jó ideje,
Zúzom az elmém,

Hátha felejtés,
Vagy nyomorúság
Esne bele!

– Hagysza, felejtsd el!
Vette a szót át
Fújva-vakogva
Bakteli Pál
– Már ami emménk
Volna, az egy per,
Nékem ezentúl
Semmise fáj!

– Fájna? Ne mondd már!
Jönnek a gondok
És közösen már
És unokák,
Senkise tudja
Majd, hogy a lagzi
Hol, mikor is volt
És ki kutatta
Jól az okát!

És hogy a hajló
Sátor, a ponyva
Nyitva-kitáró
Résein át,
Pillologatóan
Arra tekintett
Csillagos arccal
Égi világ,

Húzta a nótát,
Húzta cigányhad;
Nagyhuhogóné
Közbe-akadt:
– Ette a rosseb,
Mért ad az Isten
Ekkor marha
Férfiakat?!
Senki rokonság
Nem tudakolta,
Új a szabály?